

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอน

ชื่ออาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอน

Teaching Professionals

รหัสอาชีพ

หมวดย่อย

23 (TSCO)

นิยามอาชีพ

ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา การให้การอบรมแก่เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ ในสถานศึกษาและสถานที่อื่น ๆ ทำการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับระดับการศึกษา รวมทั้งจัดทำหลักสูตรและวิธีการสอนพิเศษสำหรับคนพิการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนบุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในแต่ระดับการศึกษา จัดทำเอกสารทางวิชาการและตำราต่าง ๆ รวมทั้งทำหน้าที่ควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่อื่น ๆ

ลักษณะของงานที่ทำ

ผู้ประกอบอาชีพนี้ มีหน้าที่ในการสอน อบรม ทางด้านวิชาการและภาคปฏิบัติ พุทธศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา ที่เน้นนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลางในการเรียน รวมถึงคอยดูแลอบรมความประพฤติ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนโดยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ครู - อาจารย์ มีหน้าที่ในการสอนแต่ละชั้นให้ได้มาตรฐานการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ครูอนุบาล (Pre-Primary Education Teacher, Kindergarten Teacher)

เป็นผู้ที่สอนหนังสือเด็กชายและเด็กหญิง ในโรงเรียนที่รับเลี้ยงและสอนเด็กที่ยังไม่เข้าเกณฑ์เรียนหนังสือ และโรงเรียนอนุบาล รวมถึงการฝึกอบรมและแนะนำเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป เพื่อช่วยเตรียมความพร้อมที่จะเข้าศึกษา ในโรงเรียนชั้นประถมศึกษาต่อไป โดยทำหน้าที่ฝึกฝนเด็กเกี่ยวกับนิสัย เช่น ความสะอาด การตรงต่อเวลา การให้ความร่วมมือ การเคารพเชื่อฟัง การเข้าสังคม สอนให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยมอบหมายให้ทำงานง่ายๆ และสนับสนุน ให้เด็กได้มีส่วนร่วมสนุกในเกมต่างๆ สอน

กายบริหาร ดนตรี เต้นรำ ำ และใช้สื่อการสอนที่ช่วยกันประดิษฐ์ขึ้นง่าย ๆ ให้แก่เด็ก เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ และร่างกาย และกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การสร้างแบบจำลองการวาดเขียนและการระบายสี เพื่อพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ในตัวเด็ก สอนวิชาพื้นฐานเบื้องต้นง่าย ๆ อาจแนะนำบิดามารดา เกี่ยวกับการสร้างนิสัยที่ดี และการแก้ไขนิสัยที่ไม่ดีของเด็ก อาจทำงานร่วมกับนักจิตวิทยาเด็ก

2. ครูประถมศึกษา (Primary Education Teacher)

ปฏิบัติหน้าที่ในการสอนการอ่านการเขียนเลขคณิต และวิชาพื้นฐานเบื้องต้น เตรียมโครงการสอนในชั้นที่จะต้องสอนตลอดปีการศึกษา สอนวิชาการต่าง ๆ ควบคุมการทำงานในชั้นเรียน เตรียมแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและตรวจสอบแบบฝึกหัดของนักเรียน ดำเนินการสอบและตรวจให้คะแนน ควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ทำรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเด็ก อาจสอนหลายวิชาในชั้นเดียวกัน และควบคุมกิจกรรมนอกหลักสูตร

3. ครูมัธยมศึกษา (Secondary Education Teacher)

ผู้ปฏิบัติงานอาชีพนี้ ทำหน้าที่ในการสอนวิชาการในระดับมัธยมศึกษา รวมถึงครูที่สอนหรือฝึกอบรมวิชาชีพในสถาบันการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับมหาวิทยาลัย เช่น ครูสอนผู้ใหญ่ในโรงเรียนที่สอนวิชาทางด้านธุรกิจหรือการค้า หรือในสถานฝึกอบรม หรือทำ

การสอนเฉพาะวิชา หรือสอนวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อให้ได้มาตรฐานอาจทำหน้าที่เป็น อาจารย์ ที่ปรึกษาประจำชั้น หรือทำหน้าที่พิเศษเป็นหัวหน้ากิจกรรมแนะแนว ประชาสัมพันธ์หรือทำหน้าที่เป็นอาจารย์ปกครอง อาจสอนนักเรียนผู้ใหญ่ในชั้นเรียนตอน เย็น อาจมีความชำนาญในการสอนวิชาอื่นๆ หรืออาจเป็นผู้ที่สอนหนังสือในโรงเรียน สถาบันฝึกอาชีพ สถาบันสอนคอมพิวเตอร์ สถาบันกวดวิชา หรือภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีการสอนอยู่ในขั้นระดับมัธยมศึกษา

4. อาจารย์มหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษา (University and Higher

Education Teacher)

ผู้ปฏิบัติงานอาชีพนี้ได้แก่ ผู้สอนหนังสือใน คณะต่างๆ ของ มหาวิทยาลัย และ สถาบันอุดมศึกษาให้แก่ผู้เรียนในชั้นปริญญาตรีและปริญญาโทใน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยให้เป็นบัณฑิตที่พร้อมไปด้วยวิทยาการ และจริยธรรม

ทำหน้าที่สอนตั้งแต่หนึ่งวิชาขึ้นไปในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสถาบันอุดม ศึกษาอื่นๆ เตรียมคำสอนและบรรยายให้นิสิต นักศึกษาฟังเตรียมข้อสอบ คุมการสอบ และตรวจให้คะแนน ศึกษาและค้นคว้าเอกสารใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาที่สอนเพื่อปรับปรุง การสอนให้ทันสมัย ควบคุมระเบียบวินัย และความประพฤติของนิสิตนักศึกษาใน สถาบันให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการศึกษา และหลักเกณฑ์ ที่แต่ละมหาวิทยาลัย วางไว้

ทำการวิจัยเรื่องต่างๆ เป็นเอกเทศ และที่เกี่ยวกับการสอน ให้คำแนะนำนิสิต นักศึกษาในการเลือกวิชาเรียนเพื่อจะได้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะเรื่อง อาจทำการวิจัย และทดลองเพื่อนำข้อมูล มาใช้ให้เป็นประโยชน์สำหรับการสอน อาจมีหน้าที่เตรียม หัวข้อหลักสูตรการศึกษา จัดตารางสอน สอนทบทวนในชั้น สอนภาคพิเศษ อาจมีหน้าที่ ปฏิบัติงานด้านบริหาร อาจขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับการ สอน การวิจัยการรวบรวมข่าวสาร และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในแขนงวิชาที่ ต้องการศึกษาเป็นพิเศษ

สภาพการจ้างงาน

ผู้ปฏิบัติงานอาชีพนี้ ถ้ารับราชการจะได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษา โดยมี สวัสดิการและสิทธิที่ครู - อาจารย์พึงได้ตามที่องค์กรต้นสังกัดเป็นผู้กำหนดทุก ประการ

ประเภทองค์กร	อัตราเงินเดือน
ราชการ	6,360 บาท
เอกชน	6,500 - 7,000 บาท

ในการสอนล่วงเวลาในโรงเรียนรัฐบาลส่วนมากครูจะอุทิศเวลาช่วยสอนนักเรียน เพื่อให้เตรียมตัวพร้อมสำหรับการสอบ อาจมีครู - อาจารย์ ที่รับสอนพิเศษ ณ สถาบัน กวดวิชา หรือที่บ้าน เพื่อเป็นรายได้พิเศษ ผู้ประกอบอาชีพครู - อาจารย์มีชั่วโมงการสอน ไม่เท่ากันและไม่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสถาบันอุดมศึกษา อาจมีชั่วโมงการสอนในแต่ละสัปดาห์ไม่มากนัก แต่ต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ในการเตรียมการสอน หรืออาจทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร โดยอาจได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ได้รับค่าตอบแทนการทำงานก็ได้ หรืออาจได้รับงานการวิจัยจากภายนอกซึ่งได้รับค่าตอบแทนการทำงานในอัตราที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับข้อตกลง

สภาพการทำงาน

ผู้ปฏิบัติงานอาชีพนี้ ทำการสอนหนังสือและปฏิบัติงานในหน้าที่วันละ 8 ชั่วโมง อาจทำหน้าที่สอนในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทดลองทาง วิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการด้านภาษา ห้องศิลปศึกษาและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต มาใช้ประกอบเป็นสื่อการสอนได้ ผู้สอนอาจยืน และเดินในการสอนเป็นส่วนมาก อาจมีการเรียนการสอนในห้องเรียน และนอกสถานที่ขึ้นอยู่กับวิชา บทเรียน และสถานการณ์การสอนขณะนั้น เช่น วิชาคณิตศาสตร์ สามารถนำนักเรียนมาเรียนนอกห้องเรียนได้ อาจมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ทั้งในสถานที่ประกอบการ ธรรมชาติศึกษา การเข้าค่ายฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพต่างๆ

ในส่วนของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ครู - อาจารย์ และวิทยากรประจำกลุ่มการศึกษาทางไกล คือผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ (เริ่มทดลองตั้งแต่ปี 2537) ได้เห็นการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยการผสมผสานระหว่างสื่อการสอน ประเภทเอกสารชุดการเรียนด้วยตนเอง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผ่านดาวเทียมไทยคม แล้วออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษาสู่กลุ่มผู้เรียน เป้าหมาย หรืออาจทำการสอนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงตามกำหนดเวลาที่จะตกลงกับทางสถานี

การปฏิบัติงานของครู - อาจารย์ และสถาบันการศึกษาจะได้รับการควบคุมดูแล และติดตามระบบการบริหารงานจากคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารสถาบันการศึกษา เพื่อให้กระบวนการเรียนของคนในชาติหรือการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี
2. เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและตระหนัก ในคุณค่าของอาชีพ
3. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และเนื้อหาวิชาเฉพาะในแต่ละสาขา
4. มีความเสียสละ มีเหตุมีผล สามารถใช้เหตุผลในการแสดงความคิดเห็น
อย่างมีขั้นตอน มีระเบียบชัดเจนและรัดกุม
5. มีมนุษยสัมพันธ์

6. เป็นผู้รักงานสอน มีความรักและเมตตาต่อลูกศิษย์
7. มีโลกทัศน์กว้างไกล
8. สุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์

ผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ ควรเตรียมความพร้อมดังต่อไปนี้คือ : ในด้านคุณสมบัติทางการศึกษา ผู้ที่เป็นครูในชั้นเด็กเล็กหรืออนุบาลอาจสำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ต้องได้รับการอบรมหรือสำเร็จการศึกษาทางวิชาชีพครู ส่วนผู้ที่สอนระดับประถมศึกษาและมีมัธยมศึกษาจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีจากสถาบันการศึกษาที่ กพร.รับรอง ทั้งในประเทศและต่างประเทศสำหรับผู้ที่สอนในระดับอุดมศึกษาควรจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป โดยสามารถสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์วิทยาศาสตร์บัณฑิตในสาขาเอกศึกษาศาสตร์ - เกษตร และศึกษาศาสตร์ - พลศึกษา ศิลปศาสตร์ บัณฑิตในสาขาวิชาเอกศึกษาศาสตร์ - พลศึกษาและศึกษาศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์บัณฑิตในสาขาวิชาเอกสุขศึกษา ธุรกิจศึกษา การสอนคณิตศาสตร์และการสอนวิทยาศาสตร์ หรือจากวิทยาลัยในกรมอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัย ในระบบราชการ และนอกระบบราชการสถาบันราชภัฏ 36 แห่ง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่ได้ขยายและจัดเพิ่มเติมขึ้น ในแต่ละภูมิภาค และภูมิภาคของตนเองได้ เช่น

ภาคเหนือ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยสารคาม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ภาคตะวันออก

มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคใต้

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

มหาวิทยาลัยกัลยาณี

นอกจากนี้ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในวิชาชีพอย่างอื่น เช่น แพทย์ วิศวกร รม
สถาปัตยกรรม ก็สามารถเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษาสอนทางวิชาการที่ตนเรียน
สำเร็จและมีความชำนาญการได้

โอกาสในการมีงานทำ

ปัจจุบันบทบาทการศึกษาในประเทศไทยได้มีการปฏิรูป ให้สอดคล้องผสม
ผสานระหว่างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการศึกษาและวิถีชีวิตของชุมชน
ตามการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือคนไทยมี
สิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้
ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมทั้งผู้พิการทางร่างกาย โดยมีเป้าหมายใน
การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญาความรู้ คุณธรรม
และสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ และยังเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการ
จัดการศึกษาทั้งบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการพัฒนา ชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ ได
ยกำหนดให้แต่ละสถานศึกษามีคณะกรรมการอย่างน้อยแห่งละเจ็ดคน ไม่เกินสิบห้าคน
ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยทำหน้าที่กำหนดนโยบายแผนพัฒนาและ
แผนปฏิบัติการ ของสถานศึกษา ดูแลการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความ

ต้องการของท้องถิ่น กำกับติดตาม การดำเนินงานของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการของสถานศึกษาและส่งเสริม ให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอก รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นนับเป็นมิติดีของวงการศึกษาไทย

ดังนั้นครู - อาจารย์ ในปัจจุบันและอนาคตสามารถที่จะทำงานด้านวิชาชีพได้อย่างเต็มที่ ครูที่มีความรู้ ความสามารถจะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานการศึกษามากขึ้น

โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ

อาชีพ - ครูอาจารย์ ถือได้ว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ถ้าเลือกที่จะรับราชการและมีความสามารถ ตลอดจนมีการศึกษาอบรมเพิ่มเติม ก็จะได้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้าหมวด หัวหน้าคณะ หัวหน้าภาควิชาส่วนในระดับผู้บริหาร เช่น คณะบดี และอธิการบดี จะต้องมีความรู้ วิทยุฒิ ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดไว้

อาชีพที่เกี่ยวข้อง

นักการเมืองระดับท้องถิ่น นักวิจัย วิทยากรงานอบรม และสัมมนา นักอบรม นักคิด นักเขียนบทวิเคราะห์ทางการศึกษา นักเขียนหนังสือทางวิชาการ นักเขียนนวน

นิยายสำหรับบุคคลทั่วไปหรือเยาวชน นักแนะแนวการศึกษา บรรณาธิการผู้สื่อข่าว
นักหนังสือพิมพ์ เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล นักแปล
พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานขายและอาชีพอิสระ

แหล่งข้อมูลอื่น ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ กรมอาชีวศึกษา กรมสามัญศึกษา
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ทบวงมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันการศึกษา
แหล่งจัดหางานในหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์
การจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย)

